

Kirjallinen kysymys KK 313/2025 vp

Olga Oinas-Panuma kesk ym.

Kirjallinen kysymys akateemisesta vapaudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomi on tunnettu akateemisesta vapaudesta, laadukkaasta koulutuksesta, tutkimuksesta, kehityksestä ja innovaatioista. Nyt tilanne on kuitenkin muuttunut.

Suomi on tyypillisesti sijoittunut korkealle akateemisen vapauden indekseissä. Vuonna 2023 Suomi oli yhdeksäs Academic Freedom Indexin selvityksessä. Tänä vuonna 2025 Suomi on tippunut maiden välisessä vertailussa sijalle 47. Kahden vuoden aikana Suomi tippuu 38 sijaa alaspäin. Se on kammottavaa.

Viestinnän emeritusprofessori Esa Välierronen uskoo, että syyt löytyvät tutkimusrahoituksen epävarmuudesta, hierarkisesta johtamisesta sekä tutkijoiden uhkailusta ja häirinnästä.

Uhkailu, häirintä ja vapaan tutkimuksen ideologinen arvostelu erityisesti sosiaalisessa mediassa eivät kuulu sivistyneen maan hyviin toimintatapoihin.

Kun maailmalla myllertää, akateemisen vapauden Suomi voi houkutella korkeakoulutettuja tutkijoita maahan. Nyt suunta sijoituksissa on tässäkin suhteessa väärä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus tekee, jotta Suomi nousee takaisin akateemisen vapauden kärkimaihin?

Kirjallinen kysymys KK 313/2025 vp

Helsingissä 1.10.2025

Olga Oinas-Panuma kesk
Vesa Kallio kesk
Petri Honkonen kesk
Mika Riipi kesk
Anne Kalmari kesk
Antti Kurvinen kesk
Fatim Diarra vihr
Inka Hopsu vihr
Oras Tynkkynen vihr
Timo Suhonen sd
Helena Marttila sd
Timo Harakka sd
Jani Kokko sd
Johan Kvarnström sd